

ה"אמרי-אמת" מגור, סיפר נכדו כ"ק מרן אדמו"ר (שליט"א) [ה"פני מנחם"] זצוק"ל כי בילדותו שאל פעם את אביו ה"אמרי אמת" על הא דאיתא בגמרא (ב"מ כא.) "כריכות - ברשות הרבים" וברש"י מביא, שבירושלמי מתרגם: "מאלמים אלומים" - "מכרכין כריכן". והק', דהנה התרגום מתרגם "מפרכין פריכן", ב'פ"א' ולא ב'כ"ף'. (ואמנם, בר"ן על אתר מגיה הגירסה ל"תלמוד ירושלמי" ולא "תרגום ירושלמי"). השיבו ה"אמרי אמת": שאיתא בספר, שאותיות פ' ו-כ' הינן אותיות מתחלפות. ושוב שאל אד"ש: באיזה ספר כתוב כך. והשיב ה"אמרי אמת": "פרעג דיין זיידע ר' יעקב מאיר עהר וועט זעכער געדענקען". (שאל את סבך רבי יעקב, הוא בודאי יזכור). מובן מאליו שסיומו של המעשה היה, כי אכן השיב הגריעק"מ זצ"ל, על אתר את מקור הדברים ומיקומם המדויק.

"ליקוטי מאור יעקב" (ירושלים תשנ"ה) ע' 41

סיפר בעל ה"פני מנחם" מכ"ק אביו מרן הגה"ק בעל אמרי אמת מגור זי"ע בענין לימוד חומש ורש"י. כאשר למד בצעירותו פרק אלו מציאות במשנה הראשונה (ב"מ כ"א.) "כריכות של בעה"ב" וכתב שם רש"י בזה הלשון: כריכות, עומרים קטנים כמו מאלמים אלומים ומתרגמינן בירושלמי נכרכן כריכן, שאל את אביו האמרי אמת מה פי' מתרגמינן בירושלמי אמר לו אביו שיש תרגום ירושלמי על החומש ושם איתא כך (עיין הנוסחאות השונות שם), כשהסתפק בתשובה זו, אמר לו אביו האמרי אמת ז"ל, עכשיו יש לעיין בדברי רש"י על התורה שם, ושלחו להביא חומש, כשעיינו שם ברש"י (בראשית לו, ז) מצאו שכתב וז"ל: מאלמים אלומים כתרגומו מאסרין אסרין עמרין, וכן נושא אלומותיו וכמוהו בלשון משנה והאלומות נוטל ומכריז.

אמר לו האמרי אמת זי"ע: צא ולמד כמה יש לדייק בלשון רש"י ז"ל שבפירושו על המשנה הזכיר התרגום ירושלמי כדי להסביר הכריכות אולם בפירושו על התורה לא הזכיר אלא לשון קשירה שיסביר היטב לשון מאלמים שבפסוק, והוסיף במתק לשונו לומר "רש"י הקדוש האט באווארנט אלע שוועריקייטן וואס קענען פארקומען אין פשט הפסוק, מ'דארף האריווען אויף יעדע ווארט אין רש"י, וועט מען זהען נפלאות" (-רש"י הקדוש נשמר בפירושו מכל קושי שעלול להתעורר בפשט הפסוק, צריכים לעמול ולהתייגע על כל תיבה ברש"י, אז יראו נפלאות).

והוסיף אדמו"ר הפני מנחם לומר, שהיה לו בזה הוראה לכל ימי חייו לאופן לימוד הרש"י שעל התורה, שכל תיבה ותיבה באה לתפקיד של "באווארענען א

יהגה יומם ולילה, שבתחילה היא נקראת תורת ה' ומשעמל בה היא נקראת תורתו (רש"י שם). שהמתייגע והעמל בתלמוד תורה לקיים 'יגעתי' אזי 'מצאתי', שנעשה אלו מציאות שלו ונקראת תורתו. ברם עם זה צריך להיות גם בחי' ואלו חייב להכריז. והיינו כמ"ש חז"ל (מוע"ק טז:): כל העוסק בתורה מבפנים תורתו מכרזת עליו מבחוץ. שצריך לעסוק בתורה הק' באופן שישפיע עליו מבפנים, בפנימיות לבבו, לתקן מידותיו ומעשיו ולהשפיע בו יראת שמים.

כי כשלומדים תורה, המאור שבה מחזירו למוטב (איכ"ר פתיחה ב), היינו אל הטוב - למידות טובות ולמעשים טובים, ליראת שמים ולהנהגה טובה. ואזי תהא תורתו מכרזת עליו מבחוץ, בבחינת מ"ש (יומא פו.) ואהבת את ה' אלהיך (דברים ו, ה) שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו באמונה, ודבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו, אשרי אביו שלמדו תורה אשרי רבו שלמדו תורה, פלוני שלמד תורה כמה נאים דרכיו כמה מתוקנים מעשיו.

כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן שליט"א
בשיחת קדשו לתלמידי הישיבה
זאת חנוכה תשנ"ו - שהתחילו אז
בסדר הישיבה - פרק "אלו מציאות"
"אמרי קודש" (ירושלים תשס"ח) חנוכה, ע' קנ"ה

שח מרן רבינו הק' (מהר"ש מבאבוב) זי"ע [בעת ביקורו הקצר בשיקאגו שלהי חודש אדר תש"ו אצל הרה"צ רבי פייבל טווערסקי מהורנסטייפל זצ"ל, אבי גיסו] במעלת מדת נתינת צדקה, ופי' המשנה בריש פרק אלו מציאות (ב"מ פ"ב משנה א') "מצא מעות מפוזרות הרי אלו שלו". והענין הוא שהאדם הנותן צדקה ומפזר ממעותיו לעניים אזי צדקתו עומדת לעד ולעולמי עולמים, כי המעות הללו הם נתונים כבר ושוב אין אדם יכול לחטפו או לאבדו, משא"כ שאר מעותיו הצרורין בכיסו אינם מובטחים להיות שלו כי אפשר יאבדו או יגנבו קודם שיוציאם. וזהו "מצא מעות מפוזרות" כלו' אם מצוי לו מעות מפוזרו"ת שכבר נתן ופזר לצדקה (דמצינו לשון פז"ר דקאי אצדקה דכתיב פז"ר נתן לאביונים) אז מובטח לו שאותן המעות "הרי אלו שלו", מפני שאי אפשר לקחתם ממנו עולמית.

"טללי אורות", ניסן תשס"ה, עמ' ו'

על עוצם בקיאותו (של הגאון רבי יעקב מאיר בידרמן זצ"ל) מחד, ומידת הערכת בקיאות זו ע"י חתנו רבינו